

**Особливості насіннєвого та вегетативного розмноження
інтродукованого виду *Hibiscus syriacus* L. в умовах Національного
дендропарку “Софіївка” НАН України**

Семененко І. В.

Національний дендропарк “Софіївка” НАНУ
e-mail: Ira-vasulcova@mail.ru

Під час проведення інтродукції рослин вважається за необхідне оцінювати її успішність на основі дослідження морфологічних показників. Особливого значення при цьому набуває регенераційна здатність рослин у нових екологічних умовах. Часто види, які характеризуються високою декоративністю, мають низький індекс насіннєвого та вегетативного розмноження. Вивчення процесів, пов’язаних з насіннєвим розмноженням, важливе як в теоретичному, так і в практичному відношенні, передусім для робіт з гібридизації, інтродукції та акліматизації видів. Провідною функцією будь-якого способу розмноження є збереження певного виду або сорту рослин. Тривалість існування багатьох декоративних культур залежить від їх здатності розмножуватися вегетативно.

Для розширення видового складу під час озеленення на особливу увагу заслуговує представник роду *Hibiscus* L. вид *Hibiscus syriacus* L. який відрізняється високою декоративністю протягом усього вегетаційного періоду.

Hibiscus syriacus L. добре розмножується насінням і живцюванням. У ботанічних садах, дендрологічних парках, розсадниках даний вид довгий час розмножували, в основному, насінням. Насіннєвий спосіб розмноження має свої переваги. Посадковий матеріал *Hibiscus syriacus* L. насіннєвого походження, зазвичай, має гарний товарний вигляд. При посадці на постійне місце в оптимальні терміни, спостерігається низький відсоток загибелі рослин. Рослини виду *Hibiscus syriacus* L., вирощені з насіння, зазвичай відрізняються рясним цвітінням та плононошенням, а також вони характеризуються підвищеною посухостійкістю та зимостійкістю.

Сортові рослини *Hibiscus syriacus* L. розмножують в основному здерев’янілими і зеленими живцями.

При вирощуванні сортових саджанців *Hibiscus syriacus* L. у великих обсягах слід віддавати перевагу розмноженню методом живцювання. У більшості літературних джерел вказується, що *Hibiscus syriacus* L. легко розмножується здерев’янілими живцями. Однак, при цьому способі розмноження потрібно врахувати ряд важливих моментів. У результаті наших досліджень було встановлено, що при вегетативному розмноженні сортів *Hibiscus syriacus* L. здерев’янілими живцями у відкритому ґрунті відсоток виходу вкорінених живців виявився дуже низьким – від 10 до 25%, що пов’язано з слабкою зимостійкістю живців. Тривалий період вегетації *Hibiscus syriacus* L. не сприяє визріванню живців. Тому, взимку у відкритому ґрунті у живців спостерігається мацерація зовнішніх покривів, тканини живців погано переносять перепади температур, підвищену вологість, весняні раптові заморозки, що, в результаті, призводить до загибелі живців. Розмноження *Hibiscus syriacus* L. здерев’янілими живцями з успіхом можна проводити в теплицях або парниках, де температура повітря в зимовий період не опускається нижче $0 + 4^{\circ}\text{C}$. У цьому випадку, відсоток вкорінення може досягати 90-95%.

При наявності туманоутворюючих теплиць, як вже ми відзначали раніше, розмноження *Hibiscus syriacus* L. зеленими живцями є найбільш продуктивним. Проведені дослідження показали, що для успішного вкорінення зелених живців *Hibiscus syriacus* L. найкраще проводити живцювання в ранньо-осінні терміни (I-II декада вересня). У цей період температура навколишнього середовища знижується, а вологість повітря підвищується. За допомогою штучного туману в ці терміни можна знизити температуру повітря в теплицях до оптимальних значень для вкорінення живців ($+26 + 27^{\circ}\text{C}$). В середньому відсоток вкорінення живців в ранньо-осінній період коливається від 58% до 90% в залежності від сорту.